

MAGYAR NÉP

POLITIKAI, GAZDASÁGI, SZÉPIRODALMI
KÉPES HETILAP

Előfizetési árak :

Egész évre	44 L.
Fél évre	22 L.
Negyed évre	11 L.
Egy szám ára	1 L.

Felelős szerkesztő :

DR. NALÁCZY ISTVÁN.
Főszerkesztő:
GYALLAY DOMOKOS.

Megjelenik minden szombaton

Szerkesztőség és kladóhivatal:
Str. Regina Maria (v. Deák F.-u.) 35. sz.
TELEFON: 2-37. SZÁM.

Erdély jeles szülöttei

— Sándor János —

1885-ben a nyári vakációt Tordán töltvén, régi ismerőseim a szűkebb hazafiság büszkeségével muogatták a vármegye épülőben lévő új székházát, mely hosszú idő óta első új alkotás volt Tordán. Egyikük mondotta is, hogy eddig veszteltek, de most már reáléptek az újjítás útjára. A megújuló megyei élet egyik friss ereje volt a most elhunyt Sándor János, ki mint főispáni titkár jutott szerephez a vármegye életében.

Ez a szerep nem tartozott a könnyűek közé. Am Sándor János úgy töltötte be, hogy rövidesen ő került az alispáni székbe. A megyei közigazgatás élén Sándor János nem kicsiny munkát végzett. Rendszerető, munkás alispán volt, akinek voltak eszméi és nem voltak szeszélyei. Legalább jó részben ennek és nem a Tisza-családdal létesült rokoni viszonynak tulajdonítható tehát, hogy 1899-ben, Kisküküllő-megye főispáni méltóságát foglalta el. Ebben a megyében aztán mintaközigazgatást teremtett. Némelyek úgy mondták, hogy a megye kicsiny területét tekintve, ez nem volt nehéz munka. A dolog azonban úgy állt, hogy az akkori Kisküküllő-megye az ő tényleg kicsiny területe mellett Erdély társadalmának legkülönfélébb elemeit egyesítette magában. És az az egység, amit Sándor János, mint főispán ennek a megyének közigazgatási életében néhány esztendő alatt megteremtett, legéke-

ben szóló bizonyítéka annak a politikai tételnek, hogy egy állam életének rendje és hatalma főleg a közigazgatás minőségén fordul meg. A jó közigazgatás, miért Sándor Jánost széles körben elismerés környezte, nemcsak az ügydarabok teljesen előírás szerű és alakilag mindig szabatos elintézésében nyerte kifejezését. Jó volt azért, mert a kiváló renden felül alkotott is és

tért nyitott mások alkotó tevékenységének is. *És ebben van Sándor János államférfiu egyéniségének legélénkebb jellemvonása, sikereinek minden titka.*

A dicsőszentmártoni közoktatóház, a küllővölgyi vasut és a közigazgatási élet több új avagy Sándor János hatása alatt megújult intézménye nemcsak az ő alkotó tevékenységének bizonyítéka, hanem annak a finom tapintatnak is, mellyel minden dolgában eljárni szokott. Nem tartotta elégnak, hogy maga dolgozzék, dolgoztatott másokat is és ezt mindig

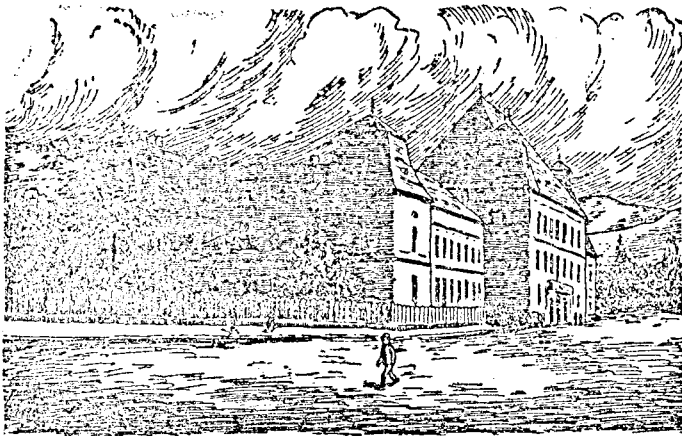
úgy csinálta, hogy amit más végzett, az ne az ő fövetelése teljesültének, hanem az illető kezdeményezésének látszódjék, *sőt lehetőleg az is legyen.*

Sándor János ez irányban érvényesült művészeiét különösen próbára tette az a változás, mely 1901-ben Kisküküllő megye éléről elszólitva, Marostorda vármegye főispáni székébe hívta. És Sándor János ezt a próbát is kiállotta. Székely ember volt, a csikszentmihályi Sán-

SÁNDOR JÁNOS VOLT MAGYAR BELLÜGY-MINISTER.

dor-család sarja, amely régen is sok kiváló munkást adott a székely közéletnek és a katolikus egyháznak.

A DICSŐ-SZENT-MÁRTONI VÁRMEGYEHÁZ.

Marosvásárhelyen egész lélekkel állt a székely ügyek szolgálatára. Kezdte a székelyföldi fürdők és köztük elsősorban Szováta ügyének felkarolásával. Szóvátát ő állította világ fürdővé fejlődés útjára. És mintegy jelképezi a fürdőügy terén kifejtett tevékenységének irányát az a tény, hogy 1902-ben az első székely kongresszust az ő elnöklete alatt éppen Szováta tartották

SZOVÁTA FÜRDŐ. A MEDVE TÓ.

meg. Az ott kifejtett program, mely az ő szellemi hatása mellett alakult ki, ma is irányadó lehet minden tevékenységben, amely a székely népet a maga drága földje számára megtartani és azon felvirágoztatni kívánja.

Időközben az ország életében végbement politikai változások a belügyi államtitkári székbe szolgáltatták Sándor Jánost, amely állásban szintén értékes munkát végzett.

1905-ben a szabadelvű párt bukásával ő is visszavonult a magánéletbe. Az 1912-ik esztendő azonban már a belügyminiszteri székbe találja. Nehéz kérdések báramlanak az új belügyminiszter vállaira. Meg kell csinálni a választójog reformját és azzal egyidejűleg a közigazgatás államiasítását. Sándor János nagy munkabírása és erős gyakorlati érzéke birkózik mind a két feladattal. Formába önti mind a két törvényjavaslatot, melyek közül az elsőből nagy harcok után törvény is lesz, bár életbe sohase lép. A másik örökre javaslat marad.

A világháborút a belügyminiszteri székből nézte végig Sándor János. Tette, mit tisztije rendelt. Lelkiismeretes, ügybuzgó és körültekintő volt a nehéz időben is. Aztán megérte a rettenetes katasztrófát. Élte fáján ekkor kezdett rágni az a szu, amely az erőteljes tölgyet végre megörölte. Kidőlése sokunkat tölt el fájdalommal. A magyarság egyik jelentékeny szellemi értéke költözött el vele sorainkból. Igaz magyar és jó ember volt. Önmaga jellemezte magát legjobban, mikor egy alkalommal így nyilatkozott: Ha valami jó volt a hatalomban, az az volt, hogy jót is tettem. Megérdemli, hogy nyugodjék békével és hogy népe kegyelme virasszon álmai felett.

Dr. Várady Aurél.

Magyar érdek, magyar párt, magyar sajtó.

Romániában a magyar érdek meghatározása nem nehéz feladat.

Magyar érdek a gyulafehérvári határozatokban, a párisi egyezményben és a békeszerződésben biztosított és nemzetközi védelem alá helyezett kisebbségi jogok kiküzdése.

A román állami törvények közé becikkelyezett gyulafehérvári határozat így szól:

„Teljes nemzeti szabadság illeti az összes ittlikó nemzeteket. Mindenik nemzet önmagát kormányozza saját nyelvén, saját közigazgatással és igazságszolgáltatással, melynek hivatalnokait ő maga választja saját fiai közül. Minden nemzet jogot nyer a törvényhozási képviselőre, az ország kormányzásában pedig népességének számarányában részesül.”

A Szövetséges és Társult Főhatalmak és

Románia között 1919. évi december 9-én kötött szerződés 9. cikke szerint:

„Azok a román állampolgárok, akik faji, vallási vagy nyelvi kisebbségekhez tartoznak, jogilag és ténylegesen ugyanazt a bánásmódot és ugyanazokat a biztosítékokat élvezik, mint a többi román állampolgár. Nevezetesen hasonló joguk van saját költségükön jótékonyági, vallási vagy szociális intézményeket, iskolákat és más nevelőintézeteket létesíteni, igazgatni és azokra felügyelni, azzal a joggal, hogy azokban saját nyelvüket szabadon használják és vallásukat gyakorolhatják.“

A kisebbségi szerződés az élet és szabadság teljes és tökéletes védelmét és a nyelv szabad használatát biztosítja.

A magyarság körében nem merülhet fel vita a vázlatosan itt felsorolt kisebbségi jogokról. Ezekről lemondani senki se jogosult, ezekért küzdeni mindenki köteles.

Magyar érdek a felekezeti iskolák fenntartása és erősítése. Ezen kérdésben megindult vita véglegesen eldőltnek tekinthető. Az állami iskola mindenütt csak kiegészítő iskolarendszer volt. Nem felel meg sem a szabadelvűség, sem a haladás kívánalmainak az állami kényszeriskola. Ha a kormány nem a szabadelvűség és haladás barátaiból alakul, akkor a közoktatási politika is önkényes és elmaradott lesz. A művelődés és a demokratikus haladás érdeke a közoktatás központosítását nem kívánja. Hitben és érzésben erős, szépre, jóra fogékony, munkára termett, magasratörő, testben lélekben edzett, kötelességérző, valláserkölcs alapon álló egészséges közszellemtől áthatott nemzedéket csak a felekezeti iskolák nevelhetnek.

Adózásunk arányában igényünk van iskolai államsegélyre. De az egész magyarságnak kell éreznie, hogy a jövő élő képviselője: a gyermekek érdekében sem szabad munkája, verejtéke egy kis részét az iskolától megtagadnia. Az erős többet, a gyenge kevesebbet áldozzon! Nagy felelősség hárul mindnyájunkra s ha ma nem, egykor elkövetkezik a számonkérés.

A felismert magyar érdekek ellen pártot alakítani, pártot szervezni nem lehet és nem is akar senki. Ebből a megtámadhatatlan igazságból következik, hogy magyar szervezkedés nem igazodhatik világnézetek, politikai irányok és jelszavak, hanem csak a magyar érdekek szerint. A magyar érdek olyan egyesítő erő, mely attól független alakulást nem tűr. Minden alakulásnak a tengelye csak a magyar érdek lehet. A ma-

gyarság között sok kérdésben lehet és van is eltérés, de a magyar érdek irányában meg van, meg kell hogy legyen az egységes akarat, egységes gondolkodás. Természetes tehát, hogy magyar párt a magyar érdekek vállalása és felkarolása nélkül nem alakulhat. Természetes az is, hogy a parlamentben és azonkívül csak egy egységes párt képviselheti sullyal, tekintéllyel és sikerrel a magyar érdekeket.

Kétségtelen, hogy új helyzetünkbe a beilleszkedés nehéz, szokatlan, mert többség voltunk s Romániában kisebbség lettünk. A kisebbségi politika nem azonos az ellenzéki politikával. Az ellenzék többségre és uralomra törekszik. A magyar kisebbség ily célokról nem is álmodhatik. A kisebbség sem nem ellenzéki, sem nem kormánypárti, esetről-esetre úgy kell elhelyezkedni, ahogy érdeke kívánja. Beie kell hogy neveljük magunkat a céltudatos kisebbségi politikába.

A sajtó szabadsága, gondolatok, nézetek, tapasztalatok, vélemények szabad nyilvánítása és sajtó útján való terjesztése az emberiség felmérhetetlen kincse. A magyar sajtónak csak egy korlátja lehet. Nem szabad a magyar érdekeket sértenie. Az igazságos bírálat, az ellenvélemény mindig hasznos. De a hazugság nem vélemény, a rágalmazás nem ellenérv s az üzletszerű becsületrablás semmivel sem indokolható. Ilyen harci fegyverektől a tisztességes sajtó távol áll.

A magyar nemzeti kisebbség küzdelmében a magyar sajtóra nagy hivatás vár. A hivatás betöltése és a magyar társadalom részéről a sajtó támogatása egyformán kötelesség.

Dr. Albrecht Lajos.

Politikai hírek.

A román politika.

A román politikai élet központjában Szováta fűrdő áll. A királyné Szováta nyaral, a király is oda érkezett vadászás céljából. Szováta fontos politikai tanácskozások folytak és folynak a pártok közötti béke megteremtésért. Politikai körökben az a hír tartja magát, hogy a Nemzeti Párt végképpen szakított Jorga Miklós pártjával. A paraszt párt és nemzeti párt ma még együtt működnek, hogy a végleges megegyezés minő eredményt szül, az még a jövő títka. A nemzeti párt a Brătianu kormánnyal most sem hajlandó kibékülni.

A M. Sz. elnökségének bukaresti útja. A Magyar Szövetség ügyében Br. Jósika Sámuel szövetség elnökes Ugron István szövetségi alelnök Bukarestben jártak. A belügyminiszter a szövetség augusztus 5-iki központi választmányi ülését és augusztus 6-iki nagygyűlését engedélyezte. Ezeken az üléseken fog megtörténni az új alapszabályok végleges elfogadása, amelyek kormányhatósági jóváhagyás után lépnek életbe. A belügyminiszternek álláspontja az, hogy a szövetség programjából a politikát törölje, az alapszabályokkal egyidejűleg memorandum terjesztendő fel a kormányhoz, amely a Magyar Szövetség szükségességét és annak céljait kellőleg indokolja. A népirodák működése ellen a belügyminiszternek semmi kifogása nincsen, sőt a legnagyobb mértékben helyesli a nép érdekeinek ilyen módon való felkarolását. Br. Jósika Sámuel elnök és Ugron István alelnök az esküt nem tett tisztviselők ügyében a vonatkozó memorandumokat az illetékes tényezőknek átadták és a tisztviselő kérdés elintézését megstúrgették.

A választmány gyűlése. A Magyar Szövetség központi választmányi ülését augusztus 5-én délután 3 órakor, nagygyűlését augusztus 6-án délután 3 órakor tartja. Mindkét gyűlés színhelye a kolozsvári ref. theologia diszterme. Tájékoztató céljából közöljük, hogy a központi választmánynak választott tagjai vannak, ezen tagok a Szövetség összes tagozatait képviselik. A nagygyűlésnek tagjai: a központi, járási, vármegyei és városi választmányok tagjai, azonkívül a járást és városi választmányok által minden megkezdett 5000 tag után küldött 2—2 külön képviselő, akik igazoló levéllel látandók el.

A Magyar Nemzeti Párt nagygyűlését augusztus hó 5-én délután 3 órakor tartja a Központi Szálló (volt Nagy Gábor-féle vendéglő) emeleti termében. A nagygyűlésen előreláthatólag igen sokan vesznek részt az ország minden részéből.

Orvosok figyelmébe!

Megjelent

Dr. Engelberg Oszkár:
Orvosi terminológiája.

Kiadja a Minerva Irodalmi Részv.-társaság, Kolozsvár.

Ara 100 Lei, — Portó 4 Lei.

KÜLFÖLD

Lloyd George ébredése. Az angol miniszterelnök, aki egy újságíró jellemzése szerint a hüvelyujjával döntötte el a térképen a legyőzött országok sorsát, kezd fölébredni abból az álomból, hogy békekötés irányítása alkalmával nagy és nemes dolgot cselekedett. Egy összejöveten, négyszáz lelkes jelenlétében, kijelentette, hogy előbb utóbb új háborúnak kell következnie, mert azok a nemzetek, amelyeket a békekötés nyeregbe ültetett, most mind több és több követeléssel állanak elé. Bizalmatlanság, ellen-szenv és hatalmi őrjöngés dul némely európai népek lelkében. Borzasztó hadiszereket gyártanak, amelyek a legközelebbi háboruban a műveltséget tönkre fogják tenni és minden eddigi háborúnál gyilkosabb hatást fognak gyakorolni. Ime, milyen bölcs lett utólag a jeles államférfiu!

Hír Galiciából. Hány olvasónk ismeri jobban Galicia földjét, mint akár a saját vármegyéjének területét! Négy éven át jártak keresztül-kasul az erdélyi csapatok a hepe-hupás országot, hosszú hónapokat töltöttek egy-egy falu vagy város határában, megismerték népét, gazdasági viszonyait, látták pusztulását, már szinte második hazájuknak tekintették. Mi lett Galiciával a békekötések után? Annyit tudunk róla, hogy a lengyelek katonai megszállás alá helyezték és véglegesen birtokukba igyekeznek venni. Most aztán hírek jönnek Galiciából, még pedig ezuttal is háborus hírek. A falvak ruthén földmives lakossága megunta a lengyel igát és mindenfelé veszedelmes fölkelések keletkeznek, az udvarházakat, pályaudvarokat lerombolják, a csendőrséget elűzik, a városokban véres összeütközéseket rendeznek. A lengyel kormány még szigorubb rendszabályokat igyekszik bevezetni a lázadás elfojtására. A szerencsétlen ruthének szenvedése, ami a háboruban szakadt rájuk, úgy látszik — még fokozódik a béke leple alatt.

Angolok Budapesten. Mult számunkban közöltük, hogy az oxfordi (angol) egyetem tiltakozását fejezte a magyar műemlékek lerombolása ellen. A napokban az oxfordi egyetemnek nagyobb küldöttsége érkezett Budapestre, amelyet kitüntető szíveséggel fogadtak. Sok angol és amerikai diák érkezett a nyári nyelv-tanfolyamra is, akiket a legelőkelőbb magyar családoknál szállásoltak el.

Hivatkozás a pápára. A „Székely Közélet”-ből vesszük az alábbi szomorúan jellemző sorokat:
— Az önök feje a pápa, forduljanak hozzá segélyért, mondotta többek között Bratianu miniszterelnök, amikor

Olvassa a „Pásztortűz”-et.

a hath. egyház és iskolák számára Pál István szenátor, a küldöttség szónoka támogatást kért. Nem akarjuk hinni, hogy ezt a miniszterelnök komolyan mondta volna. Bizonyára csak közbevetett, tréfás megjegyzésnek szánta, mert éppen Bratianu Jonel miniszterelnök tudja legjobban, hogy ahhoz a tárgyaló asztalhoz, ahol a népek sorsáról döntöttek, a papát egyáltalában meg nem hívták. Az a párisi egyezmény, amely az iskolák anyagi támogatásáról szól, úgy tudjuk, hogy nem a pápához van adressálva, hanem a kisebbségekkel megnagyobbodott országok felelős kormányaihoz. A kisebbségeknek is joga van az élethez s az erről való gondoskodás a nagy szociális érzékkel bíró kormánynak szintén elsődrendű feladata és kötelessége. Talán kevesebb bankettezés esetén jutna valami a felekezeti oktatás számára is s akkor a kultura munkásait nem kellene a pápához utasítani, aki csak lelkiekben gazdag, de anyagiakban szegény. Egyébiránt úgy tudjuk, hogy Románia jelenlegi kormánya bármennyire is szociális érzékű, még sem küldi a katolikusok adóba fizetett leuit Rómába, hogy a pápa ossza fel azokat az iskolák között.

Egy cseh lap híresztelése. A Cseszko Szlovo című prágai lap Oroszország hadikészültségéről ír. A lap szerint az oroszok Lengyelországot meg akarják támadni és erre a célra a cseh határon több hadtestet, azonkívül páncélos automobil dandárt és tankosztásokat összpontosítottak. Románia felé kozák csapatokat állítottak föl, amelyeknek célja, hogy Lengyelország legyőzése esetén bevonuljanak Besszarábiába. Északon Észtország ellen akarnak operálni. A cseh lap híréért persze kétkedéssel kell fogadnunk.

A magyar képviselőházban legutóbb a kormány tagjai feleltek azokra a támadásokra, amelyeket az ellenzék intézett az egységes kormánypárt politikája ellen. Bethlen István miniszterelnök nagy őszinteséggel tárta fel a kormány és a szocialista párt viszonyát és rámutatott arra, hogy a közös munka azonnal lehetségessé válik, mihelyt a szocialisták programjukból kiküszöbölik a bolsevizmust. Nagyjelentősége volt Kállay pénzügyminiszter fejtegetésének. Kállay kijelentette, hogy a korona áresésének az oka a német márka áresése. A legyőzött hatalmak pénzének értékvesztése lehetetlenné fogja tenni a hadisarc fizetését, amit a franciák ma is kiméretlenül követelnek a németektől.

Háboru a görögök és törökök között. A világháboru végén indult meg a küzdelem Görögország és Törökország között Kisázsia partvidékének birtokáért. A görögök azt remélték, hogy könnyű szerrel el fognak bánni a világháboruban kimerült Törökországgal. Ebben a reményükben alaposan csalódtak, mert a törökökben fejtámadt a nemzeti lelkesedés és visszaverték az antant által is támogatott görögöket. Miután Kisáziában kudarcot vallottak, most a fővárost,

Konstantinápolyt akarják elfoglalni a görögök s mintegy 25 ezer embert fel is vonultattak a török határon. Ezuttal azonban még nehezebb fába vágják a fejszájukat, mert a törökök ellenállásán kívül a nagyhatalmak ellenzésével is számolniuk kell. Konstantinápoly birtokára ugyanis több európai állam vágyakozik s egykönnyen nem engedik át a nagy zsákmányt a kicsiny országnak.

HÍREK

Dr. Makkai Sándor.

DR. MAKKAI SÁNDOR
EV. REF. EGYH. KER. FŐJEGYZŐ.

Az egyházkerületi főjegyzői székbe, amely Ravasz László dr. ellátásával megüresedett, az erdélyi kalvinista társadalom bízta dr. Makkai Sándor theol. igazgatót ültette. Nehéznek ígérkezett a sok kiváló közül választani, de a Gondviselés akaratára ritka egyértelműséggel ajándékozta meg a választó közgyűlést, mikor a fiatal tudósra irányította a figyelmét. Egy nagy világtörténelmi korszak zárult le napjainkban és egy ujnak kapui nyitnak meg előttünk. A Gondviselés bizonyára a legbölcsebben a jövő reménységét állította oda Makkai személyében. Igaz, Makkai Sándornak fiatal kora dacára is gazdag múltja van. Múltja van a komoly előkészületben, a tudományos munkálkodásban. Kortársait messze felülmúló tudományos tevékenységet fejtett ki eddig úgy terjedelemben, mint mélységben. Gondolatainak szépségét és gazdagságát csak írásművészetének könnyedsége átható tisztasága mulja fölül. És most Makkai Sándor az íróasztal mellől elhivatott a mindennapi cselekvés — az egyházkormányzás, az erdélyi magyar társadalom szervezésének küzdőterére. Bizvást hisszük, hogy képességeivel, tiszta jellemével világító tüzoszlopa lesz fájának és egyházának.

Japán látogató Erdélyben. Turáni rokonaink közül a nagy japán nemzet egyre melegebben érdekli sorsunk iránt. A múlt héten a budapesti közgazdasági egyetem japán nyelv tanárához, Toyama Kooichi urhoz volt szerencsénk Kolozsváron. A nagyműveltségű, világlátott ember az erdélyi magyarság néprajzát, intézményeit kívánja megismerni. Meglátogatta Kalotaszeg több községét, Kolozsvárt pedig a magyar muzeumok gyűjtőműveit. Az erdélyi magyarság földrajzi elhelyezkedését, történeti szerepét lapunk főszerkesztője világosította meg a kedves vendég előtt. A japán tudós különben meleg érdeklődést tanúsított a Magyar Nép iránya és olvasó köre iránt is és ígéretet tett, hogy alkalomadtán soraival fölkeres. Kolozsvárról a Székelyföldre rándult, ahol főként a falvak népét akarja tanulmányozni.

A magyar posta-takarék betétek sorsa. Mindazokat a híreket, amelyek a magyar postatakarék betétekre vonatkoznak, igyekeztünk olvasóink tudomására hozni. Legutóbb az volt az értesülésünk, hogy a bejelentéseket lezárták. Most meg azt olvassuk, hogy a bejelentések határidejét meghosszabbították. A román posta vezérigazgatósága eszerint a hír szerint utastotta a posta hivatalokat, hogy a benyújtott betét könyveket ezután is fogadják el.

A Petőfi-ünnepély. Nagy fényvel és melegséggel ünnepelte meg július 30—31-ik napjain a romániai magyarság Petőfi születésének százéves fordulóját. Tizenkét—tizenötezer ember gyűlt össze a segesvári ünnepségre, az összes magyar erkölcsi testületek, egyházak irodalmi társaságok, dalegyletek képviseltették magukat. S főként ott voltak a falvak népének ezrei, Kalotaszeg, Torockó, Szilágyság, Bánát, Bihar és a közeli Székelyföld hatalmas népadata. A ünnepségek bevezető része a fehéregyházi honvéd siroknál folyt le, ahová Segesvárról vonultak ki. Dalárdák megható énekei után Dózsa Endrének az Erdélyi Irodalmi Társaság elnökének szárnyaló megnyitó beszéde, Szabolcska Mihálynak fenséges költeménye Petőfiről, Sándor József országgyűlési képviselő lelkes emlékbeszéde, Makay Sándor szivreható imája, Biró Lajos szép beszéde a nép hálás emlékezetének tolmácsolásaképpen hangzottak el. Délután lelkes hangulatu bankettekrol az ünneplő tömeg a Küküllő-partján levő torna-térre vonult el, ahol több vidéki dalárda, számos műkedvelő szerepelt, majd Benedek Elek mondott el érdekes és jellemző történeteket Petőfi életéből. A felvonulás annál szebb és lelkesítőbb volt, mert a hatóság a magyar nemzeti színű kokárdák viselését is erre az alkalomra megengedte, a nép pedig gyönyörű festői viseletében, virágos fogaatokkal vonult föl. A Petőfi-ünnepségek folyamán tárgyalták meg nyilvános, népes értekezleten a felekezeti iskolák ügyét. Az értekezlet kimondotta, hogy a

magyarság egyértelemmel szervezkedik a hitvallásos iskolák megvédésére, a fentartási költségek előteremtésére egyházi adót javasol, az államsegély sürgetésére mindent meg tesz. Hétfőn délelőtt rendkívül magas színvonalu irodalmi mainét tartottak. A székelyudvarhelyi, brassói és kolozsvári iparos dalárdák művészi énekszámain kívül Tessitori Nóra előadó művésznő kitűnő Petőfi-szavaltatai, Csergő Tamás és Halász Gyula értékes felolvasásai Dékániné Máthé Mariska ünnepi költeménye, Nyíró József művészi novellája és Farkas Béla Petőfi-dalai alkották a műsor értékes számain. Zoltán Sándor az Egy gondolat bánt engemet c. verset adta elő angol nyelven. Dr. Bacon segesvári főorvos német nyelven irt ódáját szavalta el, végül Rezik Károly csellon nagyhatással adott elő egy magyar rapszodiát Balázs László zongora kíséréte mellett. A Petőfi-ünnepségek ilyenformán nagyszerűen juttatták kifejezésre a magyarságnak nagy fiához és fajához, nemzeti műveltségéhez való ragaszkodását. A segesvári rendezők, főként Dr. Tóth Lajos és Nagy Béla lelkesek, büszkék lehetnek az ünnepély fényes sikerére.

Robbanások. Focsaniban július 26-án egy műszaki ezred munició-raktára, amelyben sok dinamit volt főlhalmozva, a levegőbe repült. Több épület összeomlott, sok halottat és sebesültet szedtek ki a romok alól. A robbanás nagy riadalmat okozott a lakosság körében. Oka valószínűleg a nagy hőség. Nagy robbanás történt a Bukarest közelében levő Kalecu-erődben is, ahol száz vagon municio pusztult el mintegy 15 millió értékben.

A zöldség és gyümölcs szállítása. Az államasutak vezérigazgatósága elrendelte, hogy a zöldségféléket és friss gyümölcsöt a személyvonatokon is lehet szállítani.

A méz, mint kiviteli cikk. A kereskedelmi miniszter rendelete értelmében a méz kivitele szabad lesz. Azonban csak termelők kapnak kiviteli engedélyt az előirt illetékek lefizetése után.

Gyufahiány. Mióta az állam a gyufagyárakat átvette, négy-öt hónapos időzönként beáll a piacon a gyufahiány. Az utóbbi hetekben megint általános a panasz, hogy kevés a gyufa. Ugy látszik, hogy a meglevő gyárak nem elegendők a fogyasztás ellátására. Kolozsváron jelenleg csak kénköves gyújtó kapható.

Amíg nem késő. Mostanában nagyon csábítgatják az erdélyi magyar népet a kivándorlásra. Számítanak azzal, hogy a magyar ember lelke tele van keserőséggel s könnyű szerrel válik meg attól a földtől, ahol gyakran van megaláztatásokban és szenvedésekben része. Óva intjük olvasóinkat, ne hagyják itt könnyelműen szülőföldjüket, mert a remélt jólét helyett újabb szenvedések és csalódások várnak rájuk külföldön. Ameriká-

ből is, ahová pedig legtöbben igyekeznek, a legkedvezőtlenebb hírek érkeznek a kivándorlók sorsáról. A városokban, műveltebb helyeken nincsen munka, a félreeső vidékeken pedig a természet mostohasága teszi tönkre az egészséget és munkaerőt. Igyekezzék minden magyar itthon maradni, mert munkával, józan étellel s türelemmel itthon is ki lehet küzdeni az életfenntartás lehetőségét. Jó ezt meggondolni, amíg nem késő.

Halálraitét papok. Mintegy három hónappal ezelőtt az orosz kormány megparancsolta, hogy a templomok arany-ezüst kincseit és egyéb drágaságait, amennyiben nem okvetlenül szükségesek a szertartáshoz, foglalják le az éhező vidékek fölsegélyezése céljából. A papok nyilván tisztaban voltak azzal, hogy az éhezők vajmi kevés segítséget fognak kapni ilyen uton és helyenként ellenállottak a parancs teljesítésének. Az ellenkező papok egyik csoportján most ítélkeztek Moszkvában. 56 vádlott pap közül 11-et halálra ítéltek. A népet nagyon elkeseríti papjainak és püspökeinek üldözése, némely vidéken lázongások törtek ki a szovjetrendszer ellen.

Bukarestben betiltották a nyers gyümölcs árulást. Lapunk szólott már kelet rémének, az ázsiai kolerának bukaresti szerepléséről. A kolera tudvalevőleg nemcsak közvetlen érintkezéssel terjed, hanem közvetve nedves uton is. Így folyóvizek, elkotyosodó gyümölcsök is terjesztik a betegségokozó csirákat. Ez a magyarázata annak, hogy Bukarestben betiltották a nyers gyümölcs árulását.

GAZDASÁGI ÉS SZÖVETKEZETI ÉLETTUDOMÁNY

A gyümölcs értékesítése.

A gyümölcs értékesítésénél fődolog, hogy a vevőnek tetszetős, mutatósat adjunk; aztán lehetőleg távolabbi piacra küldjük s „ne öntsük disznó elé a termést”, azaz ne oit adjuk el, ahol más is dusálkodik benne.

Lám, a kolozsvári kofák Váradról és környékéről egy negyednyi árral olcsóbb gyümölcsöt sóznak az itteni vevőknek négyszeres áron a nyakába.

Ha aztán az Isten olyan bőtermést ad gyümölcsben, mint például 1920-ban volt, tanuljuk meg a gyümölcs eltevését, aszalását, konzerválását és ne hagyjuk a fa alatt rothadni a rengeteg gyümölcsöt, mint ahogy azt láttam a Szilágyságban! Minden gyümölcsstermelőnek ma már kell, hogy legyen jó, száraz, szellős *pincéje*, ahol *penész* vagy *pinceszag* nincs s ahol *veteményt*,

nem tart, hanem kizárólag gyümölcsöt, mert a gyümölcs minden mellékilletet fölshiv s zamatából vesztve, értéktelenebb lesz. Jegyezzük meg ebből, hogy a gyümölcsnek értéke nem akkor van, amikor terem, hanem tavasszal és nyár előtt, mikor másnak kifogyott. Egy okszerű gyümölcskertészetben juniustól egész novemberig állandóan teremnek a fák, de tavalyi almát kapunk még júniusban is. Minthogy a téli almák és körték az érést a pincében fejezik be, egész április végéig mindig lehet érő gyümölcsünk. És legtöbbet egy kiló almáért vagy körtéért pünkösztkor adnak. Azaz adnának, ha volna. Én nálunk nem igen láttam ilyenkor csak néhány ragyas, fagyott, himpókos almavackort, míg külföldön ilyenkor kerül elő a legdrágább fajta alma és körte s paprikás áron kel el az is; amit ősszel az inasgyerek is elhajított. De persze ahoz gondosság, *legalább hetenként egy-kétszeri* megvizsgálás kell. Elég a gyümölcsöt deszka, de jobb lécpolcon tartani, olyanon, ahol a deszkák, lécek közt egy-egy centiméter hézag húzódik, a szalma fölösleges is és nem is jó, mert dohosodik s tőle dohos lesz a gyümölcs.

Ha szállítjuk, elég a láda fenekére úgy öt ujjnyi szalma s a tetejére is ennyi, hogy a nagyobb ütést föl fogja s erős hidegtől megóvjá, közébe szalmát tenni fölösleges.

(Persze legcélszerűbb, ha a gyümölcsöt csinos kéregpapirdobozba pakoljuk 2—5 kilónként, moha közé és a dobozra izléses cimke papírt ragasztunk: „Nagy János gyümölcskertészete” (mondjuk) *Bögöz. 2 kgr. fajalma.*) A csinos kiállítást szívesen honorálják.

Ha pedig sok a hibás gyümölcs, jégverte vagy a szedésnél nem ügyeltünk, leráztuk, ahelyett, hogy kézzel szedtük volna, — szóval ha bármi szépséghiba esett volna bennük — emiatt ne öntsük a disznó elé vagy két krajcárért el ne kótya-vetyéljük, hanem *aszaljuk meg*. Meggy cseresznye, barack, alma, körte, szilva — könnyen aszalható és *igen jól értékesíthető*. Az aszalással a gyümölcs sulyának 60—75%-át elveszti, de az értéke 3—4-szer akkora, mert megaszalva, száraz kamrában eltéve zsákban, ládában sokáig eláll s mindig keresett cikk. Természetesen az aszalásnak is meg van a maga csinja-binja! Nem elég napon szárítani és légy-mákkal fűszerezni, de még füstön se lehet aszalni! Sőt még a hammas kemencébe se szórhatjuk, hogy a vevő főnyet s hammat köpködve szidja az apánk fiát! *Az aszalást a gyümölcs értékesítésénél épp olyan fontos iparágga kell tenni, mint Franciaországban, Boszniában és Kaliforniában, ahol milliók kenyérkereső (sőt kalácsadó) megélhetési forrása.*

A francia gyümölcsös mellől épp úgy nem hiányzik az aszaló, mint a mi szőlőnkől a borprés vagy a szilvakertjeink mellől a kis üst. De míg a kis üst 20—30%-os hasznot ha hajt és örökös finánc-járvány-

ban szenved, addig az aszalás mentes minden finanszírozástól és 400—500% hasznot hajt.

Például egy liter jó szilvórium főzéséhez kell 20—24 kgr. szilva. Ha a szilva értéke nagyban volt a tavaly 50 krajcár, 20—24 kgr. megért 10—12 forintot és a főzött jó szilvapálinkáért kaptunk 18—24 forintot literenként, azaz ennyit a 20—24 kgr. kifőzött szilváért. Nyereség tehát lenne, mondjuk átlagban 8—10 forint literén vagy a 20—24 kgr. gyümölcsön. Azaz: lenne, ha nem volna finanszírozás, az üstököltség törlesztése, tüzelőanyag és munkabér, ami a nyereséget tetemesen leszállítja. Tehát kapunk a 20—24 kgr. szilva után, mondjuk 6 forint tiszta hasznot. 20 kgr. nyers szilvából lesz nyolc kgr. aszalt szilva. Télen egy kgr. aszalt szilva ára Kolozsváron 8—15 forint közt változott; husvét felé 15-ön fölül állott volna, ha lett volna valamirevaló. De ami volt hitvány, szemetes, hammas, savanyu és füstös ucsu volt! És mégis elkelt átlagban 10 pengőn. Nos tehát a 20 kiló nyers szilva hajtott aszalva 8 kilót: 80 forint árban! Hasonlítsuk össze ezt a pálinkafőzés eredményével!

Hát, kérem szeretettel, nem méltóztatnánk megtanulni franciául is beszélni a gyümölcscsel?! S ne vernők azt a kis üstöt egy cseppet a falhoz: Mert bizony ha aszalunk ötször akkora haszonra teszünk szert és legalább *nem isszuk meg* a csekély hasznunk felét. Nem rongáljuk szervezetünk pálinkával s nem tesszük nyomorékká utódainkat; nem veszekszünk, nem civődünk; józan tiszta fejjel állunk mindig Urunk s lelkiismeretünk előtt.

Aszalni, aszalni, de hogyan? Hát erre is meg fogunk felelni...
Szörnyü Béla dr.

Erdélyi közgazdasági tanács. A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara közgazdasági tanácsot szervezett, amelynek célja a kormány informálása, gazdasági kérdések előkészítése, fontosabb kereskedelmi és ipari feladatok megoldása. A tanácsnak 32 tagja lesz, elnöke a kamara mindenkori elnöke. Hír szerint a legjobb szakembereket vonják be az új szervezetbe.

Új keményítő és csirizgyárak. Az erdélyi keményítő és csirizszükségletet jórésztben a kolozsvári gyár látja el. A gyár a sok megrendelésnek novatovább nem tud eleget tenni. Mostanság temesvári és aradi részvénytársaságok készülnek keményítő és csirizgyártásra berendezkedni.

Tölgyfapiac. Faiparunkban legkedvezőtlenebb helyzete a tölgytermékeknek van, ezek között is a fűrészárának és a cserkéregnek. A tölgyre akkora kiviteli illetéket szabtak ki, hogy ára emiatt nem fizeti ki a szállítást, a csernek pedig könnyűsége miatt oly nagy a szállítási költsége, hogy szintén nem érdemes vele nagyban foglalkozni. Egy 15 tonnás kocsiba ugyanis alig lehet 5 tonna vágatlan cser begyurni. Fuvardíjat pedig 15 tonna után kell fizetni, s így az ún. holtfuvar öli meg az árut. A vágatlan cser alapára 13 leu, a vágotté 14:50—15 és mégis az utóbbinak van kelendősége, mivel ebből több fér egy 15 tonnás zárt kocsiba, mint a vágatlanból.

Vasbányáink évi termelése. Vasbányáink meglehetősen nagy része esik Hunyadvármegye területére. Legkiadósabbak a gyalári, kudzsiri és pusztakaláni bányák. Ezek évi termése 150.000 tonna nyersvas, ami 5 ezer kocsi rakományra felel meg.

Cukoripar. A cukor ára és az agrárreform. A politikai és gazdasági előrelátás nélkül keresztül erőszakolt s csak fajpolitikai célokat szolgáló földreform már itt is, ott is veti előre sötét árnyékát. Az egyházakat ért súlyos vérveszteségeket az egész magyar kultúra, de — persze azt nem látják — vele az állam is megérzi. Azonban kivétel nélkül érzi mindenki az elhamarkodott földreform következményét a cukor árának emelkedésében. Tudjuk ugyanis, hogy milyen szakértelemre van szükség a cukorrépának kiadós és cukorban jó huzamu termelésére. Szomorúan tudjuk azonban azt is, hogy a répát nagyban termelő nagy mintagazdaságok mind olyan kezekbe kerülnek melyekben legelővé zülük minden addig belterjesen művelt föld s ha éppen nem is, cukorrépát semmi esetre nem fog teremni. — Gazdasági szakértők legkevesebb 100 millió kilogrammra teszik Románia cukorfogyasztását. Cukoriparunknak az agrárreformból kihajtó elcsenevészedése teljesen Csehországra utalja Romániát és így az ország évente csaknem 3 milliárdot fog fizetni szomszédjának. Ez pedig valutánknak akkora romlását idézné elő, hogy Erdély cukorgyárosai méltán fordultak emlékiratban a kormányhoz és méltán kértek sürgős közbelépést.

Románia szállítási viszonyai a külföld előtt. A Romániába szóló szállítások bizonytalanságáról kap az egyik szebeni német lap egy svájci munkatársától kedvezőtlen beállítást. A biztosító intézetek ugyanis az államokat a külföldön földadott csomagok megérkezésének biztonságára nézve ugynevezett veszélyességi táblázatba írják össze. Ime a svájci biztosító intézetek táblázata: 1. Svájc. 2. Franciaország, Belgium, Hollandia. 3. Anglia, Németország, a skandináv államok. 4. Spanyolország, Portugália. 5. Csehszlovákia, Ausztria, Magyarország. Az Egyesült-Államok és Kanada kikötői. 8. Olasz-

ország, Északafrika, Északamerika belterülete. 10. Közép és Dél-Amerika kikötői. 12. Lengyelország és a körülötte fekvő államok. 16. Dél-Amerika belterüle. 20. Jugoszlávia, Románia, Törökország. Tehát Románia biztonsági tekintetben a 20. veszélyességi fokozatba van besorolva. Sokkal biztosabb az áruk szállítása a tengeren Norvégiába, Amerika belsejébe, Északafrikába, mint ide Romániába.

Mennyi sürgős adóssága van Romániának?
Bratianu Vintilla pénzügyminiszter megállapította, hogy Romániának függő adóssága 15 milliárd leut tesz ki. Az adósság kifizetéséről most nem lehet szó, de a függő kölcsönöket hosszú lejáratu kölcsönnel cserélik ki.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara küldöttsége Sassu miniszternél. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara küldöttsége kereste fel Sassu kereskedelmi és iparkamara minisztert, akit felkért, hogy a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara épületét mentesítse a katonai rekvirálás alól. Sassu miniszter közbenjárására bizottságot küldtek ki, amelynek tagjai az iparkamara minisztérium, igazságügyi minisztérium és a hadügyminisztérium egy-egy kiküldöttje és ez a küldöttség lesz hivatva megállapítani, mikor és hova költözzék át a kolozsvári hatodik hadtest parancsnoksága, hogy a kereskedelmi kamara épülete szabaddá oáljon.

Mi az eredménye a rossz valutának? A német lapok a legnagyobb elkéséssel írják arról a csapásról, amit a hadisarc ezen a réven a német pénz értékének a leromlása mért rájuk. A német ingatlanokat ijesztő mértékben kezdik vásárolni a jobb-pénzü idegenek. Drezda városában a múlt év folyamán négyszáz ingatlant vásároltak a csehek. Münchenben ötszáz ház került a külföldiek birtokába s egyes határszéli városokban még szomorubban fest a helyzet a németekre nézve. Amikor sülyed a márka értéke, mindjárt megsokasodnak az ingatlan eladások. A németek védekezése az idegenek vásárlásai ellen annál nehezebb, mert a békeszerződés szerint nem szabad a győztes hatalmakat a vásárlásban külön korlátozni. Most tehát a németek olyan rendszabályokon gondolkoznak, amelyek külföldit és belföldit egyaránt gátolni fognak az ingatlanokkal való veszedelmes üzérkedésben.

Valuta-jegyzés.

1922. augusztus 1-én, Bukarest.

1 dollár	= 150.—	Leu
1 angol font st.	= 690.—	"
1 francia frank	= 12'20	"
1 svájci frank	= 31.—	"
1 olasz lira	= 7'20	"

1 csehszokol	=	—	Leu
1 szerb dinár	=	—	"
100 német márka	=	27.—	"
100 magyar kor.	=	11.—	"

MULATTATÓ

Beteg édes anyámhoz.

Ne sirj édes anyám,
Ne hullasd könnyedet:
Im föléd hajolva
Ört áll jó gyermeked.

Im ölembe veszek,
Szívemre szoritlak,
Gyógyító balzsamként
Csókokkal boritlak.

Egykor te örködtél,
Mint angyal fölöttem:
Ne gondold jó anyám,
Hogy elfelejtettem.

Hányszor zavarta fel
Sirásom álmodat,
Hányszor hagyád értem
Nyugovó ágyadat.

Bölcsőmből kivettél
Karodon ringattál,
Édes emlőt adva
Csókkal elaltattál.

Tündöklő szép csillag
Nincs anyyi az égen,
Mint amennyi jóval
Nézted minden léptem.

Egykor te örködtél,
Mint angyal fölöttem,
Ne gondold jó anyám,
Hogy elfelejtettem...

László Imre (Csikkozmás)

(A vers írója — betűvetéséből ítélve — nem járt magasabb iskolákat. Egyszerű sorokban azonban sok nemes, gyöngéd érzés van, azért versét méltónak ítéltük a közlésre. Szerk.)

Kicsi kepe — nagy az epe!

Irtá: Gyallay Domokos.

ős Lajit kepe-osztáskor az „egész-kepés”-gazdák közé írták. Nagy tisztesség — de nagy igazság is, mert Lajira szép birtok maradt az apjáról, bátran meglizethet a szentegyház szolgálatainak.

Még csak egyszer vitt képét, a múlt esztendőben, most készülődik a második vitelre. Holnap lesz a kepehordás, Lajinak már készen volt a terve.

Ozsonnakor megmondotta az asszonynak:

— Ugy készülj a vacsorával, hogy még ma este hazahozzuk a képét a mezőről. Jóhajnban könnyű lesz hazulról a megrakott szekérral a paphoz szaladni. A legelső akarok lenni...

Az asszony korábban elkészítette a vacsorát. Nap-haladatkor Laji befogta a lovakat, maga mellé ültette az asszonyt s kiszekereztek a buza-határra. Az aratás már minden lábon bevégeződött, gyöngye nyári szellő fujdogált a tarló virágai között. A kalongyák rajvonásban állottak a földeken: mintha az éj leple alatt az Avas-bércét akarták volna megroharni...

Ilyen döcögős uton nem szívesen beszél az ember, még el találja harapni a nyelvét. Laji különben is mind szűkebben méri a szót... Örökké a gazdagodáson jár az esze, fő, tusakodik magában, néha úgy kell kilökdösnie belőle a feleletet. Pedig milyen vig muzsika volt vőlegény korában!...

A lovak buzgón rugaszkodtak ki a kaptatókon, Avas-bérce felé. Már sötétedni kezdett, a kalongyák mintha megindultak volna a homályban.

A bérc lábánál Laji jobbra vette a lovakat, befordultak egy buzaföldre. Az első kalongya mellett megállottak, az asszony leszállott a szekérről: ő fogja a villával föladogatni a kévét.

Az első kéve után az asszony nyelére engedte a villát és ijedten szólt az urához:

— Laji, Laji, csak nem akarod ezt a hitvány gyöngye buzát képébe vinni?...

— De biz éppen ezt akarom.

— Te lelketlen! Ilyen rosszat...

— A jó nekem is jó, hallod-e! A papnak a rossz is jó...

Az asszony elpityeredett.

— A múlt esztendőben is megszólított a kurátor a rossz képédért... Megjegyeztél népek leszünk, falu szájára kerülünk, ha így folytatod...

— No, igen, a múlt esztendőben nem csináltam okosan a dolgot, — magyarázta Laji. — Elhibáztam a vitel idejét, az volt a baj. Délfelé állítottam oda a gyöngye buzámmal, amikor a legtöbbén sűrögnek-forognak a kepe-asztag körül. Igen sok volt a tanu... a kurátor is éppen akkor meresztette legjobban a szemét. Most azonban másként lesz. Most a sötétben hazasurrantjuk a buzát, hazulról pedig virradat előtt a paphoz viszem, aligha fogja másvalaki látni e képemet, mint az asztagrakók. Azok pedig még örülni fognak a kicsi kévéknek, mert éppen ilyen kicsi kévék kellene az asztag fenekébe... Adjad csak szaporán!...

Az asszony — mit tehetett volna az erőszakos ember ellen? — szipogva, sóhajtozva adogatni kezdte a kévét. Vékony, csepű kévék voltak, alig akadt meg a villa bennük. Könnyűek voltak, mint a vézna ölbeli gyermek, az asszony szíve minden kévénél keserűen szorult össze. Nem jöhet ebből a pogányságból egyéb isten vereségnél...

Hamar készen voltak a rakodással. Az asszony fölnyitotta a kötőrudat, le kell szorítani a rakományt. Laji tette-vette, próbálgatta a kötőrudat.

— Ugy-e, ugy-e nem fogja a rud a kévét, olyan hitvány, rövidek... kereste az asszony a maga igazát.

— Ne tudj annyit! — szólt le a szekérről bosszusan az ember.

Az asszony azonban tovább duruzsolt.

— Az igaz... a te tudományod!... szép becsületet fogsz szerezni a házadnak. Még a harangok is azt szokták mondogatni: *Kicsi kepe — nagy az epe...* Nyelhetjük a keserű epét, hordhatjuk a gyalázatot a csalfaságod miatt...

Valahogyan mégis csak leszorították a kötőrudat. Laji mérges volt az asszonyra és elintette maga mellől.

— Eridj előre az ösvényen, ne botorkálj a szekér mellett! — mondotta.

Az asszonynak is olyan kedve volt, hogy szívesen tért külön utra. Így mentek hazáig a sötétben: az ember elől a csás ló zablájánál, az asszony a rövid ösvényeken.

Öthön Laji a kepevel a csűröskertben állott meg. A lovakat az istállóba kötötte, magának pedig friss szénából fekvőhelyet csinált a buzás szekér mellett. Az asszony hadd fujja a mérgét odabent... Jól fog esni az alvás, máskor ilyenkor tul szokott lenni az első álmon. Hej, sokat is kell a gazdaembernek hurcolódnia, sokat tusakodnia, ha élni akar... Nézte a csillagos eget, forgolódt, de csak nem akart lekapni a szemé... No nézzük meg, mit tud ez a béka fehér nép? Hogy a harang azt mondja: *Kicsi kepe — nagy az epe!* Meghíszem azt, csakhogy mi lesz, ha ide is, oda is

nagy képét ad az ember? Végül a semmivel marad, kopaszon marad: hát az talán nem nagy epe? . . .

Az égre pillantott . . . né, né, a csillagok nem hunyorítanak helybenhagyólag az okoskodásához. Micsoda látomány? Mintha az egyik csillag mellől két fényes szem meredt volna rája haragosan . . . Oldalt fordult, behunyta a szemét, hogy ne lássa azt a haragos nézést. Ekkor meg szózatok csengtek a fülébe: Laji, Laji, miért akarod megcsalni az én szolgálmat? Ezért adtam az idén is szép áldást a földjeidre? . . . Kinyitotta a szemét, de most már nem mert a csillagok felé nézni. A szive erősen dobogott, kiverte a verejték. Bemenyjen-e a házba? Ott, a földél alatt, nincsenek látományok, nem hangzanak szózatok . . . Eh, mégis furcsa volna megfutamodni . . . Mitől? Csak azért is künt maradt, behunyta szemét és a holnapi teendőkre gondolt.

Arra ébredt meg, hogy a felesége rázogatója és hangosan sápitózik a feje mellett.

— Hát te még nem mentél el a képével? Hiszen délre jár az idő.

Laji fölült, kitörölte az álmat a szeméből s a napra nézett.

— Csakugyan, így eltelt . . .

— Hahaha, most aztán hogyan mész a parókijára a hitvány buzáddal? — nevetett az asszony. — Jól megcsufolódtál . . .

De hirtelen komolyra fordult az asszony képe. Hol a buzás szekérré, hol az ura arcára rebbent a pillantása.

— Te . . . hát mi történt a képével? Hiszen te le sincs meg a szekéren.

Laji fölállt és a szekérhez lépett.

— Csakugyan . . . elhullott nagy része . . . kicsusztak a kévék a döcögős uton — állapította meg.

Erre az asszony összecsapta a kezét és elsivalkodta magát.

— Mondtam, ugy-e, hogy megver az isten! Mondtam, hogy ne pogánykodjál!

— Mit kiabálsz, no! . . . Nagy kár is azért a hitvány buzáért . . .

— Nem a kár, te szerencsétlen, hanem a rettenetes gyalázat! — toppantott az asszony dühösen. — Gondold meg: az egész utat hazáig telehullattad azokkal a szégyelni való kévékkel, az emberek a kapunkig jöttek a nyomon s kacagva mutogatták: Né, Sós Laji, milyen gyalázatos buzát indított el paphérbe! . . . Ilyen csufaságot tettél . . . sőtétben akartál dolgozni s annál inkább napfényre került a csalfaság. Itt az isten veresége! . . .

Lajinak leszottyant az álla. Kerülgette a szekeret, tapogatta a buzát, de bizony nem volt az másképpen,

minthogy a rövid, éhezett kévék kisiklottak a kötőrud alól, mint a kicsi halak a hálóból . . .

— Most aztán mit csináljunk? — nézett a feleségére nagyon megkicsinyedve.

— Hát mit csinálnánk: eltakarjuk a szégyent, amiből lehet! — vette át a parancsolást az asszony. — Hányd le gyorsan a rongyos buzát, ami még a szekéren maradt . . . az az első . . . Aztán a buza legjavából fogjuk megrakni a szekeret, ebből a kis asztagból né, . . . a magnak valóból . . .

— De az elhullatott kévék . . . — aggodalmaskodott az ember.

— Ha pedig valaki az elhullatott kévét emlegeti, azt fogjuk mondani, hogy a malacoknak akartunk egy kis ennivalót hozni . . .

Laji elmosolyodott s megcsóválta a fejét.

— Jól vált az eszed, hékács! . . .

Rajtakapott, serényen lehányta a cseptü buzát és a szekeret odaszilította a magnak való asztaghoz. Az asszony fölment az asztagra s leadogatta a kévét. Nagyfejtű, gazdag kévék voltak, a villa meghajolt alattuk. Lett jó szekér gabona! Evvel aztán emberek elébe lehet állani . . .

Laji befogta a lovakat s elindult a képével. A csás ló mellett mendegélt, mosolygott, csombolygott magában.

— Az ántiját, ekkora megcsufolódás . . . De az asszonymak esze van, hiába . . . Dejszen, esze van a béka fehérnépek . . .

Meg-megcirézte a lovakat. Az apró kavics ropogott és porrá zuzódott a kerekek alatt. Ez aztán gabona!

Dél volt, megkondult a harang. Laji a maga szavát találatni kezdte a harengéval. Csakugyan mind azt mondogatta a harang:

Ki-csi ke-pe — nagy az e-pe,

Ki-csike-pe — nagy az e-pe . . .

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Előfizetőinkhez. Tisztelettel felkérjük hátralékos előfizetőinket, hogy előfizetési díjaikat sürgősen sziveskedjenek kiegyenlíteni, hogy lapunk küldésében fennakadás ne álljon be.

P. Miklós és D. György. Verseikben szívesen olvastuk a fajukhoz való ragaszkodás lelkes kifejezését.

N. N. Kolozsvár. Névtelen levelére csak kivételesen válaszolunk, mert annyit mégis illik közölni, hogy kicsoda, aki szíveséget kér. A tárgyra nézve a posta

igazgatóságok kértünk föl.

Ilyen legközelebb október 1-én kezdődik. 2. Jelentkezni kell a táviró és telefon főnökségnél, Kolozsvárt. 3. Szükséges okmányok: keresztlevél, iskolai bizonyítvány, orvosi bizonyítvány a posta orvosától, erkölcsi bizonyítvány, hatósági bizonyítvány arról, hogy a pályázó szóban és írásban bírja a román nyelvet.

P. S. Amint mult számunkban is üzentük, az év folyamán több olyan verset fogunk közölni, amelyeket a Petőfi-ünnepélyeken szavalni lehet. Petőfi életrajzának és költészetének összefoglaló ismertetését az Erdélyi Magyar Naptárban fogja megtalálni.

J. I. Iratkozzék csak be a kolozsvári román egyetemre. Az erdélyi magyarságnak csak haszna lesz belőle, ha jól megtanul románul. — Az összes érdeklődőknek ezt üzenjük.

S. G. Az egyházak életfolyását a legmelegebb érdeklődéssel kísérjük, ám belső ügyekbe nem avatkozunk. Köszönjük a támogatást, mindent megteszünk, ami szerény erőinktől kitelik.

**Fizessen elő a
„Magyar Nép“-re.**

Kolozsvári

Takarékpénztár és Hitelbank Rt.
Kolozsvár, Piata Unirii (Mátyás kir.-tér) 7.

Alaptőkéje : 16,000.000 lei.

Tartalékok circa : 15,000.000 lei.

Fiókjai: Désen, Dicsőszentmártonban és Gyulafehérváron.

Affiliált üzletei: Tordaaranyosvármegyei Takarékpénztár r. t. Tordán, Udverhelymegyei Takarékpénztár r. t. Székelyudvarhelyen. Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár r. t. Nagyenyeden, Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi r. t. Kolozsvárt.

Áruraktárai a vasuti állomás mellett,
Betéteket elfogad, váltókat leszámít,
átutalásokat teljesít. Safe deposit.

Mindenféle bankszerű üzletet előnyösen végez.

Gyümölcsstermelők figyelmébe!!!

Ujjonnan berendezett likörgyárunk részére párolás utján gyümölcsökből készitendő valódi likörök
:: :: :: gyártása céljából veszünk: :: :: ::

meggyet ószi barackot ribizskét
málnát szedert zöld diót és
kajszinbarackot berkenyét császárkörtét.

BOGNÁR ÉS SZÁNTÓ
ERDÉLYI KERESKEDELMI RÉSZV.-T. CLUJ. Telep. 866.

A Minerva Irodalmi R.-T.
Kolozsvár.

Kiadásában a következő elemi iskolai könyvek jelentek meg:

Fejes—Felméry: Uj Ábécé (engedélyezés száma 18706/921)	— — — — —	ára 12—	Lei
Péter—Tóth—Mezey: Olvasókönyv a II. oszt. számára (eng. sz. 26311/921).	— — — — —	„ 11—	„
Péter—Tóth—Mezey: Olvasókönyv a III. oszt. számára (eng. sz. 26311/921).	— — — — —	„ 13—	„
Péter—Tóth—Mezey: Olvasókönyv a IV. oszt. számára (eng. sz. 13051/922.)	— — — — —	„ 14—	„
Szilágyi: Kolozsmegye földrajza (engedélyezési sz. 39370/921.)	— — — — —	„ 10—	„
Szilágyi: Földrajz a III—IV. oszt. számára (eng. sz. 13207/922.)	— — — — —	„ 10—	„
Felméry: Vezérkönyv az Uj Ábécéhez	— — — — —	„ 3—	„
Számolókönyv a II. oszt. számára (előkészületen.)	— — — — —	„ —	„
Számolókönyv a III. oszt. számára (előkészületen.)	— — — — —	„ —	„
Számolókönyv a IV. oszt. számára (előkészületen.)	— — — — —	„ —	„
Olvasókönyv az V—VI. oszt. számára (előkészületen.)	— — — — —	„ —	„
Dr. Joanovici: Román—magyar társalgási kézikönyv. Tanítók egységesítő vizsgájára engedélyezve 16000/921. sz. a.	— — — — —	„ 25—	„
Dr. Joanovici: Rendszeres román nyelvtan (az egységesítő tanítóvizsga anyaga) engedélyezve 16000/921. sz. a.	— — — — —	„ 20—	„

E könyvek bevezetését a felekezeti felelőségek engedélyezték.

Ugyanott füzetek és írószerek olcsón kaphatók.